

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Gn 11, 1 - 9

Text: Sk 2, 1 - 13 *Když nastal den letnic, byli všichni shromážděni na jednom místě. Náhle se strhl hukot z nebe, jako když se žene prudký víchř, a naplnil celý dům, kde byli. A ukázaly se jim jakoby ohnivé jazyky, rozdělily se a na každém z nich spočinul jeden; všichni byli naplněni Duchem svatým a začali ve vytržení mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával promlouvat. V Jeruzalémě byli zbožní židé ze všech národů na světě, a když se ozval ten zvuk, sešlo se jich mnoho a užasli, protože každý z nich je slyšel mluvit svou vlastní řečí. Byli obromeni a divili se: "Což nejsou všichni, kteří tu mluví, z Galileje? Jak to, že je slyšíme každý ve své rodné řeči: Parthové, Médové a Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judeje a Kappadokie, Pontu a Asie, Frygie a Pamfylie, Egypta a kraje Libye u Kyrény a přistěhovalí Římané, židé i obrátcí pohané, Kréťané i Arabové; všichni je slyšíme mluvit v našich jazycích o velkých skutcích Božích!" Zaslí a v rozpacích říkali jeden druhému: "Co to má znamenat?" Ale jiní říkali s posměškem: "Jsou opilí!"*

Všechno už tu jednou bylo. Už ve starověkých kulturách lidé usilovali spojit své síly. Měli jednotnou řeč, jednotnou myšlenku, jednotnou měnu, toužili sjednotit své činy, obchody, zákony a moderní technologie za účelem větší prosperity a blahobytu. Už jim nestačilo území, které obývali, chtěli ho rozšířit směrem na východ a tam se usadit. Chtěli vybudovat velké jednotné superměsto, ovládané jednotným náboženstvím, jehož svatyni měla představovat věž, činící si nárok na nebeskou svrchovanost a autoritu. Lidé doufali, že jim tato stavba zajistí oporu a jistotu, že posílí jejich hodnoty, že stoupnou v ceně a budou mít ve světě mnohem zvučnější jméno. Že si tak zbudují ve světě respekt. Avšak tato věž, která ční uprostřed města, uprostřed lidského společenství, se z opory a jistoty stává tyraní, která si vynucuje oddanost myšlence, se kterou lidé sami nesouhlasí. Věž sice vybudovali, ale město, tedy ono jednotné společenství nebyli s to nikdy dokončit. Nebyli schopni se dorozumět. Každý si vedl svou, každý mluvil jinak. Jeden něco chtěl, ale druhý mu v tom nerozuměl a udělal to po svém. To pro svou pýchu nebyli schopni se domluvit. Jednota založená na lidské touze po bohorovnosti už sama v sobě má zárodek rozkladu. Tak babylonská věž zůstává mementem po všechny věky, aby lidé věděli, že každá snaha vybudovat si ráj na zemi bez Pána Boha je už předem odsouzena k nezdaru, i kdyby se v této snaze sjednotili všichni lidé na zemi.

Tento biblický příběh neznamená, že Bůh nepřije lidskému sjednocení a vzájemnému porozumění. Jak si to představuje Pán Bůh, na to nám odpovídá jiný biblický příběh – příběh svatodušních svátků. Bůh si přeje, aby lidé byli spolu zajedno. Ježíš se modlí, aby „všichni jedno byli“. Ale tato jednota je založená na zcela jiném základě, než jednota babylonské věže. Ta Boží „unie“ je v pokorě vyprošená, trpělivě očekávaná a darovaná shůry. Má zcela jiný charakter a obsah. Je to jednota Ducha svatého. O tom hovoří letniční událost. Tam dochází k tomu zvláštnímu, Duchem svatým způsobenému sjednocení všech národů. Při letniční události jsou podle Lukášova vyprávění přítomni skutečně všichni představitelé národů tehdy známého světa. A přestože tu nedochází ke sjednocení jazyka, k unifikaci všeho, nýbrž zůstává zachována rozličnost jazyků, všichni jsou spojeni zvláštní jednotou, a všichni najednou rozumí. Neslyší všichni jednotnou řeč, ale každý z nich slyší apoštoly mluvit svou vlastní řečí. Není to dáno jejich kvalitami, jejich schopnostmi a vůbec ničím, na co by mohli být pyšní, ale je to vzácný dar Ducha svatého. Lidé se tu pracně nedobývají k Pánu Bohu, nýbrž naopak Bůh sestupuje k lidem v Ježíši Kristu a skrze řeč Ducha svatého jim to zjevuje.

Lukáš ve svém popisu letniční události zaznamenává tři úkazy, tři projevy daru Ducha svatého. Je to hukot větru, plamen ohně a rozličnost jazyků. Rozepisuje se však pouze o tom posledním. Dar jazyků, díky kterému všichni lidé rozumí řeči o Božích skutcích je vyjádřením skutečnosti, že Boží dílo spásy je tu pro každého člověka, že jde napříč všemi národy, rasami a kulturami. Duch svatý nepůsobí vnější násilnou unifikaci lidstva, ale proměňuje každého člověka v jeho myšlení a jednání zevnitř, shůry. Už ve Starém zákoně to prorok vyjadřuje slovy: „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. Odstráním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. Vložím vám do nitra svého ducha; učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich.“ (Ezechiel 36:26-27) Ta Boží nařízení a řády se liší od těch lidských tím, že nejsou diktována z vnějšku, ale prýští se jako pramen k životu věčnému z lidského nitra. Ježíš říká: „Kdo věří ve mne, `proud živé vody poplyne z jeho nitra`, jak

praví Písmo." To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kteří v něj uvěřili.“ Po celém světě lze po ovoci poznat, kdo má Ducha Božího. Ovoce Ducha známe – je to láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Na těchto hodnotách je možné stavět jednotu mezi lidmi. Na těchto hodnotách je možné porozumění mezi národy. Ale nikoliv na touze po vyšší životní úrovni, na touze po hospodářské prosperitě, na touze po silnější měně či na touze po větších sociálních jistotách. Řečeno zbožně: pravá jednotu je jen v Duchu svatém.

Bohužel, vždycky se najdou ti, kteří takovou jednotu budou považovat za bláznovství. Apoštolům, kteří byli naplněni Duchem svatým, se posmívali: „Jsou opilí!“ V dnešní společnosti, které vládne pragmatismus a kde „jakési duchovní hodnoty“ jsou jen prázdný kulturní pojem, tak mluvit o Duchu svatém, to je pokládáno za něco naivního a dětinského. Ale je pravda, že ani v církvi samotné si s Duchem svatým moc nevíme rady. Duch svatý jako Božská osoba je příliš suverénní a svrchovaný, než abychom ho mohli nějak teoreticky pojmout a uchopit. Naopak on uchopuje nás, naplňuje nás a proměňuje. Člověk obdařený Duchem svatým se proto skutečně může svému okolí jevit doslova jako opilý. Tedy jako nestřízlivý, nevyvážený, nekorektní. O tom věděl své i apoštol Pavel, a proto píše do Korintu: „Přirozený člověk nemůže přijmout věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže je chápat, protože se dají posoudit jen Duchem. Člověk obdařený Duchem je schopen posoudit všechno, ale sám nemůže být nikým správně posouzen.“ A tak nám nezbyvá, než nechat Ducha svatého svobodně působit na nás i na naše okolí a zejména dbát o to, abychom mu v jeho díle nebránili. Abychom se nestali těmi, kdo se staví na stranu posměvačů.

A tak na závěr už jen shrnutí ve třech větách: Sjednocování kvůli blahobytu a prosperitě nikdy nevede k jednotě ale jen k rozkolům. Proto také lidská jednotu vede k diktatuře. Pouze tam, kde vládne Duch Páně, je pravá svoboda. Tam zraje ovoce Ducha svatého, tam jsou pěstovány hodnoty, které vedou k pravé vnitřní odpovědné svobodě a nikoliv jen té deklarované a formální. Řečeno s mírným patosem: jen jednotu v Duchu svatém vede k míru a porozumění mezi národy.

Modlitba: *Duchu svatý, dárcu pokoje, přijď a daruj mír na zemi. Způsob, aby všichni lidé porozuměli Boží lásce zjevené v Ježíši Kristu. Přijď a proměň svět náš celý v nové stvoření. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane, prosíme tě za jednotu všech křesťanů na celém světě. Prosíme, aby tvůj Duch sjednocoval lidi tam, kde vládne neporozumění a neochota naslouchat jeden druhému. Přímlouváme se, Pane, za to, aby svoboda a spravedlnost pro všechny byla na tomto světě zachována. Prosíme tě za budoucnost Evropy i celého světa. Prosíme, aby církev zastávala křesťanské hodnoty a zůstala věrnou služebnicí Páně. Dej, aby tvá svatá a dobrá vůle s námi byla tou nejvyšší autoritou pro všechny křesťany. Amen.*